

Tilapäisen valiokunnan perustaminen ennakkopäätöksen antamiseksi Vaalijalan kuntayhtymälle

Aluehallitus 12.10.2022 § 216
518/00.02.01/2022

Valmistelija lakimies Aki Rasimus, puh. 040 656 7444

Vaalijalan kuntayhtymä on lähestynyt aluehallitusta pyytämällä ennakkopäätöksen seuraavista asioista:

- voidaanko Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämää jakaa Savon jäsenkokouksessaan kunnille siten, että sitä vastaan Vaalijalan kuntayhtymä ottaa velkaa, joska siirtyy hyvinvointialueille
- hyvinvointialuetta ilmoittamaan minkä summan sen hyväksyy ylijääminan alueensa kunnille maksettavaksi, mikäli summa ei ole täysimääräinen olettaen, että hyvinvointialueen vastaus ensimmäiseen kysymykseen on myönteinen

Ylijäämää koskevalla kysymyksellä kuntien osalta merkittäviä vaikutuksia ja tästä syystä on selvitetty mahdollisia esteellisyyksiä päätöksen teossa.

Selvityksen perusteella voidaan todeta, että hyvinvointialueen käsitellessä asioita, joissa kunta tai kuntayhtymä on asianosaisena tai näille on odotettavissa erityistä hyötyä tai haittaa, ei kysymys ole hallintolain 28.1,5 §:n yhteisöjääviin aluelaissa säädetyn poikkeuksen piirissä olevasta asiasta. Hyvinvointialueesta annettu laki ei näin ollen mahdollista vastaavaa poikkeusta yhteisöjäävin soveltamisessa kuntien ja kuntayhtymien osalta kuin mitä se mahdollistaa näiden välillä tai hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän välillä. Pelkästään jo jäsenyyttä kunnanhallituksessa tai valtuustossa on hyvinvointialueen näkökulmasta pidettävä yhteisöjäävin laukaisevana tekijänä. Näin ollen, mikäli henkilö on kunnanhallituksen (tai yhtymähallituksen) tai valtuuston (tai yhtymävaltuuston taikka yhden toimielimen kuntayhtymän tapauksessa jäsenkunnan valtuuston) jäsen taikka toimitusjohtajaan rinnastettava kunnanjohtaja tai kuntayhtymän johtava viranhaltija, ovat he esteellisiä osallistumaan päätöksentekoon ja muihin asian valmistelua sekä täytäntöönpanoa koskeviin toimiin hyvinvointialueen viranomaisissa silloin, kun kunta tai kuntayhtymä on asianosainen tai sille on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa päätöksestä. Tämä ei kuitenkaan koske aluevaltuustoa.

Edellä mainitun mukaisesti Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus ei ole esteellisyyksien vuoksi päätösvaltainen käsittelemään asiaa eikä aluehallitusta saada päätösvaltaiseksi varajäsentenkään osalta.

Hyvinvointialueesta annetun lain 40 §:n mukaisesti jos aluehallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat esteellisiä hoitamaan aluehallitukselle 42 tai 43 §:n mukaan kuuluvia tehtäviä eikä aluehallitusta saada tästä syystä päätösvaltaiseksi, aluevaltuuston tulee asettaa tilapäinen valiokunta, joka hoitaa niitä aluehallituksen käsiteltäviä asioita, joita aluehallituksen jäsenten ja varajäsenten esteellisyys koskee. Tätä tehtävää varten asetetun valiokunnan jäsenten vaalikelpoisuuteen sovelletaan, mitä aluehallituksen jäsenten vaalikelpoisuudesta säädetään, ja siihen sovelletaan muuten, mitä aluehallituksesta säädetään. Tätä tehtävää varten asetetun tilapäisen valiokunnan toimikausi päättyy, kun näiden asioiden käsittely hyvinvointialueella on päättynyt.

Edellä mainituilla perusteilla aluevaltuuston tulee perustaa tilapäinen valiokunta käsittelemään Vaalijalan kuntayhtymän esittämää ennakkopäätös pyyntöä.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto perustaa hyvinvointialueesta annetun lain 40 §:n mukaisesti tilapäisen valiokunnan käsittelemään Vaalijalan kuntayhtymän ennakkopäätöstä koskevaa pyyntöä seuraavista asioista:

- voidaanko Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämää jakaa Savon jäsenkokouksessaan kunnille siten, että sitä vastaan Vaalijalan kuntayhtymä ottaa velkaa, joska siirtyy hyvinvointialueille
- hyvinvointialuetta ilmoittamaan minkä summan sen hyväksyy ylijääminan alueensa kunnille maksettavaksi, mikäli summa ei ole täysimääräinen olettaen, että hyvinvointialueen vastaus ensimmäiseen kysymykseen on myönteinen.

Lisäksi aluehallitus esittää, että tilapäiseen valiokuntaa valitaa 5 jäsentä ja jäsenistä valitaan puheenjohtaja

Asettamispäätöksessä tulee huomioida, että jäsenten vaalikelpoisuuteen sovelletaan, mitä aluehallituksen jäsenten vaalikelpoisuudesta säädetään.

Käsittely:

Esittelijä täydensi esitystä seuraavasti:

Varsinaisille jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet

Päätös:

Esittelijän täydennetty esitys hyväksyttiin